

Raadsinformatiebrief

Aan Raad
 Portefeuillehouder Peter van Dijk
 Onderwerp Decembercirculaire 2023 gemeentefonds
 Datum 6 februari 2024

Kennisnemen van

de uitkomsten decembercirculaire 2023 met betrekking tot de algemene uitkering gemeentefonds.

Inleiding

Woensdag 6 december is de decembercirculaire 2023 gepubliceerd. Vervolgens is geanalyseerd en doorgerekend wat de financiële effecten voor de gemeente Goirle zijn. Gebruikelijk is dat we uw raad informeren over de hoofdlijnen van de circulaire gemeentefonds en de financiële effecten voor onze gemeente. Met deze RIB geven wij daar uitvoering aan.

Deze raadsinformatiebrief bevat de financiële samenvatting op hoofdlijnen. Nadere duiding vindt u in bijlage 1. In bijlage 2 treft u de decembercirculaire 2023 aan.

Ontwikkeling algemene uitkering voor de gemeente Goirle

De te ontvangen inkomsten voor de gemeente Goirle wijzigen op basis van de decembercirculaire 2023 ten opzichte van septembercirculaire 2023 als volgt:

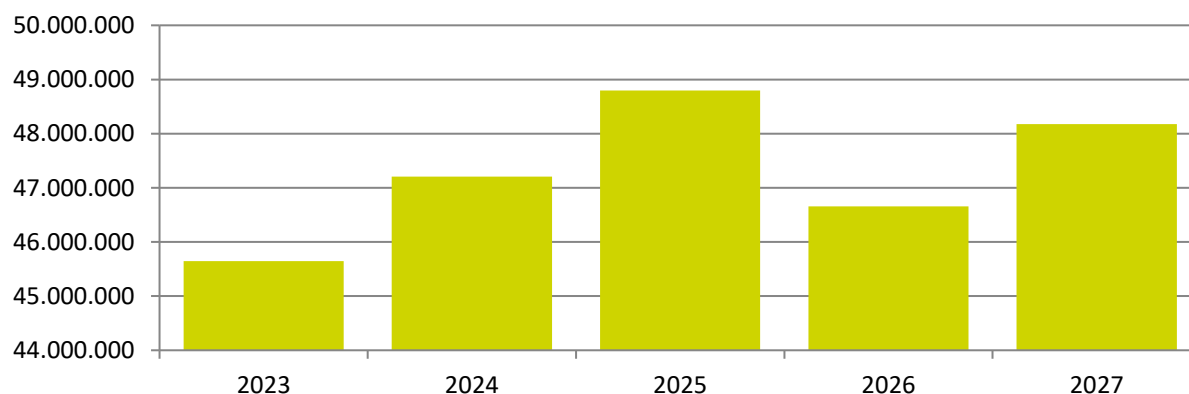
(bedragen x € 1.000 / V=Voordelig N=Nadelig)

Ontwikkeling algemene uitkering (AU) gemeentefonds	2023	2024	2025	2026	2027
Raming algemene uitkering op basis van dec.circulaire 2023	45.644 V	47.205 V	48.795 V	46.659 V	48.173 V
AF: Raming algemene uitkering op basis van sept.circulaire 2023	44.341 V	47.192 V	49.581 V	46.858 V	48.421 V
Bijstelling raming algemene uitkering o.b.v. dec.circulaire 2023	1.303 V	14 V	785 N	200 N	248 N

We zien op basis van de decembercirculaire in 2023 een forse toename in de inkomstenstroom. In de jaren daarna zien we een omgekeerd nadelig effect. Kanttekening daarbij is dat we ook rekening moeten houden met enkele bijbehorende lasten (zie pag. 2).

Daardoor is de toename/afname van inkomsten algemene uitkering niet per definitie gelijk aan een toename/afname van het begrotingsaldo.

Wanneer we de raming van de algemene uitkering voor de gemeente Goirle, met verwerking van de decembercirculaire 2023, in de vorm van een staafdiagram presenteren blijft het 'ravijnjaar' 2026 nog steeds goed zichtbaar:

Netto effect decembercirculaire 2023

Zoals hiervoor aangegeven moet ook rekening gehouden worden met bijstelling van andere ramingen in de begroting om het uiteindelijk netto effect voor het begrotingssaldo te kunnen berekenen. Deze andere ramingen en de berekening van het netto effect treft u hieronder aan:

(bedragen x € 1.000 / V=Voordelig N=Nadelig)

Netto effect dec.circulaire 2023 op begrotingssaldo	2023*	2024	2025	2026	2027
Bijstelling raming algemene uitkering o.b.v. dec.circulaire 2023	1.303 V	14 V	785 N	200 N	248 N
Bijbehorende bijstellingen lasten-ramingen:					
<i>(Nadelig = lastenverhoging / Voordelig = lastenverlaging)</i>					
1. Areaal-ontwikkeling:					
Hoeveelheidsverschillen		241 N	131 N	19 N	86 V
Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis		259 V	-	-	-
2. Decentralisatie-uitkeringen:					
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)		57 N	-	-	-
Invoeringskosten Omgevingswet		163 N	-	-	-
Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak		16 N	-	-	-
Energietoelage		948 N	-	-	-
Netto effect dec.circulaire 2023 op begrotingssaldo	119 V	32 V	916 N	218 N	162 N
* De begroting 2023 kunnen we na afloop van het kalenderjaar 2023 niet meer wijzigen. De werkelijke mutaties resulteren in verschillen die we in de jaarrekening 2023 verklaren. Wél ramen we bij de eerste bestuursrapportage 2024 de niet bestede decentralisatie-uitkeringen 2023 in 2024. Op die manier autoriseren we de besteding daarvan in het jaar 2024. We onttrekken daarbij het overgebleven bedrag 2023 aan de algemene weerstandsreserve (AWR). Op deze manier heeft dit geen invloed op het begrotingssaldo 2024. Bij de resultaatbestemming 2023 voegen we minimaal dat deel van het jaarresultaat 2023 toe aan de AWR. Dan heeft het uiteindelijk ook geen invloed op de omvang van de algemene weerstandsreserve.					
De op deze wijze naar 2024 over te hevelen restant-aanvullingen decentralisatie-uitkeringen 2023 zijn:					
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)		57 N			
Invoeringskosten Omgevingswet		163 N			
Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak		16 N			
Energietoelage, in 2023 werd van aanvullende toekenning € 557.000 besteed		391 N			
Onttrekking AWR bij 1e burap 2024 (vooruitlopend op jaarresultaat 2023)		627 V			
Netto effect dec.circulaire 2023 op begrotingssaldo	32 V	916 N	218 N	162 N	

Toelichting:

Algemeen

De algemene uitkering is een 'algemeen dekkingsmiddel'. Dit betekent dat de raad over de aanwending daarvan gaat, ze is in principe 'vrij besteedbaar'. Vanuit een verantwoord financieel beleid en het uitgangspunt van 'reëel begroten' is het echter niet verstandig alle bijstellingen als 'vrije ruimte' te bestempelen, maar de uitgaven daarmee gelijke tred te laten houden. Om die reden worden enkele zaken 'budgetneutraal' in de begroting verwerkt. Hier na lichten we die toe.

1. *Areaalontwikkeling:*

a. *Hoeveelheidsverschillen.*

De omvang van het gemeentefonds wordt berekend op basis van allerlei maatstaven (bijvoorbeeld aantal inwoners, oppervlakte bebouwing). Als deze aantallen wijzigen, uit zich dat in hoeveelheidsverschillen in de algemene uitkering. Toenemende maatstafaantallen noemen we 'areaaluitbreiding'. De compensatie hiervoor in de algemene uitkering dient ter dekking van extra kosten die daarmee verband houden.

b. *Ontwikkeling uitkeringsbasis*

Niet alleen de gemeente Goirle heeft te maken met areaaluitbreiding, dat geldt voor meer gemeenten in Nederland. Onder invloed daarvan wijzigt de uitkeringsbasis.

Doordat het gemeentefonds een communicerend vat is worden de effecten van de hoeveelheidsverschillen over alle gemeenten verdeeld. Daarom nemen we het saldo van de ontwikkeling van de uitkeringsbasis én de specifieke hoeveelheidsverschillen voor de gemeente Goirle in de begroting als last op, ter compensatie van de kosten van onze eigen areaaluitbreiding. Om die reden is deze component Areaal-ontwikkeling 'budgetneutraal' (heeft geen invloed op het begrotingssaldo).

2. *Decentralisatie-uitkeringen*

Voor bijzondere taken werkt het Rijk soms met een specifieke uitkering in de vorm van een decentralisatie-uitkering die gemeenten ook voor dat specifieke doel inzetten. In bijlage 1 staat een uitgebreide toelichting.

Financieel effect op het meerjarenperspectief

De tabel hieronder laat de ontwikkeling zien van meerjarenperspectief (toont hoe de huidige begrotingssaldi wijzigen) als gevolg van de netto effecten decembercirculaire 2023.

(bedragen x € 1.000 / V=Voordelig N=Nadelig)

Ontwikkeling begrotingssaldo a.g.v. dec.circulaire 2023	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting 2023-2027 (peil Slotwijziging 2023)	1.666 V	4.658 V	1.909 V	1.007 V
Netto effect dec.circulaire 2023 op begrotingssaldo*	32 V	916 N	218 N	162 N
Begrotingssaldo na verwerking dec.circulaire 2023	1.698 V	3.741 V	1.691 V	845 V

* We maken voor de decembercirculaire 2023 geen afzonderlijke begrotingswijziging maar verwerken de mutaties in de eerste bestuursrapportage 2024.

Vervolg

We verwerken de financiële gevolgen 2023 in de jaarstukken 2023. Dat komt tot uiting in de realisatie. De begroting kan hierop niet meer worden aangepast omdat het jaar 2023 inmiddels is verstreken. De late beschikbaarheid van de decembercirculaire leidt daardoor tot verschillen bij de jaarrekening die niet kunnen worden voorkomen.

De meerjarige financiële gevolgen ingaande 2024 verwerken we in de eerste bestuursrapportage 2024. Daarin verwerken we tevens de bijstelling van de lasten-ramingen 2023 die vanwege afloop van het kalenderjaar 2023 naar 2024 overgezet moeten worden (bijvoorbeeld de inzet van het nog niet bestede deel van de extra Energietoeslag die we nu alsnog over 2023 ontvingen op basis van de decembercirculaire).

Bladnummer
4

Datum
6 februari 2024

Voor meer algemene informatie over de werking van het gemeentefonds kijk op:
<https://www.youtube.com/watch?v=z1XDb9SsdoA>.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Uitgebreide toelichting op de decembercirculaire 2023
2. Decemercirculaire 2023